

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 11 luvun 4 a §:n, työtapaturma- ja ammattitautilain 62 §:n, työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:n sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 74 ja 77 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 11 luvun 4 a §:n, työtapaturma- ja ammattitautilain 62 §:n, työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:n sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 74 ja 77 §:n muuttamisesta (HE 214/2016 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Mika Mänttari, sosiaali- ja terveysministeriö
- asiantuntija Antti Tanskanen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- kehityspäällikkö Sonja Lilius, Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Akava ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia, työtapaturma- ja ammattitautilakia sekä työttömyysturvalakia. Ehdotetut muutokset liittyvät työmarkkinoiden keskusjärjestöjen tekemässä kilpailukykysoitimuksessa sovittuun kokonaisuuteen.

Sairausvakuutuslain, työtapaturma- ja ammattitautilain sekä työttömyysturvalain päivärahaetuuksia koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, etteivät kilpailukykysoitimuksessa ehdotetut työntekijän työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun ja sairausvakuutuksen päivärahamaksun korotukset vaikuta päivärahaetuuksien määrään. Mainittujen lakien mukaisiin päivärahoihin tehdään työntekijän työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan työt-

Valiokunnan mietintö StVM 32/2016 vp

tömyysvakuutusmaksun ja sairausvakuutuksen päivärahamaksun yhteismäärän perusteella vähennys. Vähennyksen laskentaa ehdotetaan muutettavaksi siten, etteivät kilpailukyky sopimuksen perusteella tehtävät palkansaajan maksuosuuden korotukset vaikuta korottavasti päivärahoista tehtävän vähennyksen määrään. Sairausvakuutuslain, työtapaturma- ja ammattitautilain sekä työttömyysturvalain mukaisten päivärahojen taso säilyy siten ennallaan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain vahinkotapahtuman ilmoittamista koskevia säännöksiä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esitys liittyy työmarkkinoiden keskusjärjestöjen solmimaan kilpailukyky sopimukseen. Kilpailukyky sopimuksella tavoitellaan suomalaisen työn ja yritysten kilpailukykyvyn parantamista, talouskasvua sekä uusien työpaikkojen syntymistä. Sopimuksessa sovitulla työnantajamaksujen helpotuksilla pienennetään työn yksikkökustannuksia ja helpotetaan näin työllistämistä.

Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti työnantajan työeläkevakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksua ja sairausvakuutusmaksua pienennetään ensi vuoden alusta alkaen eduskunnan hyväksymien lakiehdotusten mukaisesti (HE 130/2016 vp, HE 170/2016 vp ja HE 199/2016 vp). Palkansaajien maksuja puolestaan nostetaan, jotta työnantajamaksujen alennus ei vaarantaisi sosiaaliturvan rahoitusta.

Voimassaolevan lainsäädännön mukaan päivärahaetuuksien suuruutta laskettaessa ansioista vähennetään ensin 60 % työntekijä maksujen yhteismäärästä. Kun työntekijä maksut ensi vuoden alusta nousevat, korotukset pienentäisivät päivärahojen euromäärää. Korotuksen yhteismäärä on 1,59—2,73 prosenttiyksikköä vuosina 2017—2019 ja 2,68 prosenttiyksikköä vuodesta 2020 alkaen. Koska kilpailukyky sopimuksen tavoitteena ei ollut leikata päivärahojen tasoa, etuuslakeja ehdotetaan muutettavaksi niin, etteivät maksumuutokset pienennä tai kasvata etuuksia. Valiokunta pitää esitystä kannatettavana.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakia. Laki tuli voimaan kuluvan vuoden alussa, ja toimeenpanossa on vakuutettujen kattavasta informoinnista huolimatta ollut ongelmana se, että huomattava osa vahinkoilmoituksista saapuu myöhässä. Lokakuun loppuun mennessä vahinkoilmoituksia on tullut noin 3 000, joista yli 600 on myöhässä tehtyjä. Uusi määräaika on osoittautunut liian lyhyeksi, ja valiokunta pitää tarpeellisenä määräajan pidentämistä 30 päivästä 60 päivään vahingon sattumisesta. Haku aika samalla yhdenmukaistuu sairauspäivärahan kahden kuukauden hakuajan kanssa. Myös ehdotus, joka mahdollistaa korvauksen epäämisen myöhästymisajalta vain osittain, on tarkoituksenmukainen muutos.

Valiokunnan mietintö StVM 32/2016 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 214/2016 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen.

Helsingissä 18.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää